

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 О.В. Яріш
«30» грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Фінанси малого бізнесу»
освітня програма	«Фінанси і кредит», «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузь знань	07 Управління та адміністрування
ступінь вищої освіти	бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «29» грудня 2020 року № 6

Полтава 2020

Укладач: Тимошенко Оксана Валеріївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

Відпис

О. В. Яріш
ініціали, прізвище

« 30 » грудня 2020 року

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

Відпис

С. П. Прасолова
ініціали, прізвище

« 30 » грудня 2020 року

Зміст

робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни ...	6
Розділ 5. Оцінювання результатів навчання	12
Розділ 6. Інформаційні джерела	14
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	16

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> Основи фінансів, Економічна теорія, мікро- та макроекономіка, Фінанси домогосподарств, Гроші та грошово-кредитна політика <i>Постреквізити:</i> Податки та соціальне забезпечення, Звітність підприємства, Корпоративні фінанси, Фінансова аналітика бізнесу	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни	обов'язкова	
Курс/семестр вивчення	1 / 2	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	3 / 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 90 год– загальна кількість: 2 семестр –90 год.		
- лекції: 16 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 20 год.		
- самостійна робота: 54 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 2 семестр – залік (ПМК)		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 90 год– загальна кількість: 2 семестр –90 год.		
- лекції: 2 семестр – 6 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 6 год.		
- самостійна робота: 2 семестр –78 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 2 семестр – залік (ПМК)		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу» є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з питань організації економічної діяльності суб'єктів малого бізнесу, їх фінансового забезпечення, особливостей перебування на загальній та спрощеній системі оподаткування, фінансування та кредитування в умовах державного регулювання.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання, які забезпечує навчальна дисципліна

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності	
ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.	ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності. ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.	
ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
ЗК12. Здатність працювати автономно.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансовий ринок, банківська система та страхування).	
СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них.	
СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Особливості управління фінансами малого бізнесу, вартість бізнесу та його фінансове забезпечення

Тема 1. Основи фінансів малого бізнесу

Поняття і особливості фінансів малого бізнесу. Організаційно-правові форми малого бізнесу та їх вплив на фінансові рішення. Мета і завдання управління фінансами малого бізнесу. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності. Державне регулювання малого бізнесу. Основні фінансові рішення в малому бізнесі та критерії їхньої оцінки.

Тема 2. Оцінка вартості бізнесу

Оцінка вартості бізнесу та сфери її застосування. Методи оцінки вартості бізнесу. Оцінка ціни підприємства, що придбається чи продається. Фактори, що впливають на вартість бізнесу та їх врахування при фінансовому управлінні малим підприємством.

Тема 3. Фінансове планування

Сутність і значення фінансового планування діяльності підприємств малого бізнесу. Форми і види фінансових планів у малому бізнесі. Бізнес-план як важлива форма планування діяльності в малому бізнесі. Основні складові бізнес-плану. Фінансові обґрунтування в бізнес-плані. Планування грошових потоків. Планування фінансових результатів. Планування активів і пасивів. Оцінка показників фінансового плану малого підприємства.

Тема 4. Фінансування малого бізнесу

Поняття і форми фінансування малого бізнесу. Джерела утворення власного капіталу і його форми. Статутний та додатковий капітал, його функції. Прибуток від підприємницької діяльності як джерело самофінансування. Порядок формування й розподілу прибутку в підприємствах малого бізнесу. Зовнішні джерела фінансування малого бізнесу та особливості їх залучення. Механізм банківського кредитування малого бізнесу. Кредитування малого бізнесу небанківськими фінансовими установами. Залучення державних коштів на розвиток малого бізнесу. Лізинг. Франчайзинг. Факторинг. Комерційний кредит.

Модуль 2. Оподаткування, інвестування та управління підприємницькими ризиками

Тема 5. Оподаткування малого бізнесу

Податки, що сплачують суб'єкти підприємництва, та їх вплив на підприємницьку діяльність. Методи визначення податкового тягаря. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності малого бізнесу. Альтернативне оподаткування малого бізнесу. Податкове планування як засіб оптимізації податкового тягаря.

Тема 6. Інвестиційні рішення в малому бізнесі

Поняття і зміст інвестування. Види інвестицій в малому бізнесі. Моделі інвестиційних розрахунків та види інвестиційних рішень. Статичні й динамічні методи оцінки інвестиційних проєктів. Визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів.

Тема 7. Підприємницькі ризики і страхування в малому бізнесі

Види підприємницьких ризиків. Ідентифікація й методи оцінки ризиків. Методи управління ризиками. Програма боротьби з ризиками в підприємстві. Страхування підприємницьких ризиків. Види страхового покриття. Засоби запобігання ризику втрати платоспроможності. Страхування на випадок втрати прибутку. Страхування відповідальності виробника за якість продукції (товарів, робіт, послуг). Страхування професійної відповідальності. Страхування відповідальності роботодавця. Програми пенсійного забезпечення в малому бізнесі.

Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. «Особливості управління фінансами малого бізнесу, вартість бізнесу та його фінансове забезпечення»					
Тема 1. «Основи фінансів малого бізнесу» Лекція 1 1.Поняття і особливості фінансів малого бізнесу 2. Державна підтримка малого бізнесу 3. Механізм фінансування малого бізнесу 4. Критерії оцінки фінансових рішень в малому бізнесі	2	Тема 1. «Основи фінансів малого бізнесу» Практичне заняття 1 «Основи фінансів малого бізнесу» 1.Поняття і особливості фінансів малого бізнесу 2. Державна підтримка малого бізнесу 3. Механізм фінансування малого бізнесу 4. Критерії оцінки фінансових рішень в малому бізнесі Практичне заняття 2 «Алгоритм створення суб'єктів малого бізнесу» 1.Порядок реєстрації суб'єктів малого бізнесу 2.Сутність та структура Класифікатора видів економічної діяльності (КВЕД) 3.Наслідки здійснення суб'єктами малого бізнесу видів діяльності, не зазначених в Єдиному Державному реєстрі 4.Порядок зміни КВЕД для суб'єктів малого бізнесу	4	Тема 1. «Основи фінансів малого бізнесу» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Місце і роль малого бізнесу в розвитку економіки. 2. Майбутнє малого бізнесу в Україні. 3. Критерії оцінки ефективності малого бізнесу. 4. Вибір бізнес-ідеї. 5. Форми державної підтримки малого підприємництва.	8
Тема 2. «Оцінка вартості бізнесу» Лекція 2 1.Оцінка вартості бізнесу та сфери її застосування 2.Методи оцінки вартості бізнесу 3. Управління процесом створення вартості бізнесу	2	Тема 2. «Оцінка вартості бізнесу» Практичне заняття 3 1.Оцінка вартості бізнесу та сфери її застосування 2.Методи оцінки вартості бізнесу 3. Управління процесом створення вартості бізнесу	2	Тема 2. «Оцінка вартості бізнесу» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Сутність, зміст та призначення оцінки вартості бізнесу та основні її види. 2. Характеристика переваг та недоліків методів оцінки вартості бізнесу. 3. Формалізація порядку оцінки бізнесу при його купівлі або продажу. Карта факторів зростання вартості бізнесу.	7

<p>Тема 3. «Фінансове планування» Лекція 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового планування 2. Значення форми і види фінансових планів у малому бізнесі 3. Стратегічне та оперативне фінансове планування в малому бізнесі 4. Бізнес-план та його основні складові 5. Фінансові обґрунтування в бізнес-плані 6. Оцінка показників фінансового плану малого підприємства 	2	<p>Тема 3. «Фінансове планування» Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, значення форми і види фінансових планів у малому бізнесі 2. Бізнес-план та його основні складові 3. Фінансові обґрунтування в бізнес-плані 4. Оцінка показників фінансового плану малого підприємства 	2	<p>Тема 3. «Фінансове планування»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і значення фінансового планування діяльності підприємств малого бізнесу. 2. Характеристика форм і видів фінансових планів у малому бізнесі. 3. Модель бізнес-плану та характеристика його функцій. 4. Основні складові бізнес-плану та їх зміст 5. Карта фінансових обґрунтувань в бізнес-плані. 	8
<p>Тема 4. «Фінансування малого бізнесу» Лекція 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансове забезпечення підприємств малого бізнесу 2. Джерела утворення власного капіталу 3. Зовнішні джерела фінансування малого бізнесу 4. Фінансовий механізм забезпечення підприємств малого бізнесу 5. Франчайзинг як форма ведення малого бізнесу 	2	<p>Тема 4. «Фінансування малого бізнесу» Практичне заняття 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансове забезпечення підприємств малого бізнесу 2. Джерела утворення власного капіталу 3. Зовнішні джерела фінансування малого бізнесу 4. Фінансовий механізм забезпечення підприємств малого бізнесу 5. Франчайзинг як форма ведення малого бізнесу 	2	<p>Тема 4. «Фінансування малого бізнесу»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового забезпечення підприємств малого бізнесу та його методи. 2. Джерела утворення власних грошових коштів підприємств малого бізнесу. 3. Організаційно-правові форми функціонування підприємств малого бізнесу та їх вплив на прийняття фінансових рішень. 4. Джерела мобілізації позикових коштів підприємствами малого бізнесу. 5. Форми державної та недержавної фінансової підтримки ведення малого бізнесу. 	8
Модуль 2. Теоретичні та організаційні засади соціального забезпечення					
<p>Тема 5. «Оподаткування малого бізнесу» Лекція 5 «Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спрощена система оподаткування та умови переходу до неї. 2. Платники, ставки єдиного податку. 3. Порядок нарахування та сплати єдиного податку до бюджету <p>Лекція 6 «Особливості загальної системи оподаткування для суб'єктів малого бізнесу»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перевага загальної системи у порівнянні зі спрощеною 2. Податки та обов'язкові внески, які сплачує ФОП на загальній системі 3. Особливості визначення доходів та витрат ФОП на загальній системі 4. Системи оподаткування ТОВ 	4	<p>Тема 5. «Оподаткування малого бізнесу» Практичне заняття 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення спрощеної системи оподаткування в Україні. 2. Спрощена система оподаткування: особливості запровадження для юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. 3. Платники єдиного податку, об'єкти оподаткування та ставки. 4. Порядок обчислення і сплати єдиного податку. 5. Звітність по сплаті єдиного податку: структура, відповідальність. <p>Практичне заняття 7 «Особливості загальної системи оподаткування для суб'єктів малого бізнесу»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перевага загальної системи у порівнянні зі спрощеною 2. Податки та обов'язкові внески, які сплачує ФОП на загальній системі 3. Особливості визначення доходів та витрат ФОП на загальній системі 4. Системи оподаткування ТОВ 	6	<p>Тема 5. «Оподаткування малого бізнесу»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Сила та напрями впливу податків на підприємницьку діяльність. 7. Характеристика видів податків, що сплачують суб'єкти малого підприємництва. 8. Податковий тягар для суб'єктів малого підприємництва та методи його визначення. 9. Еволюція спрощеної системи оподаткування в Україні. 10. Зарубіжний досвід використання спрощеної системи оподаткування. 11. Сучасні тенденції розвитку та проблемні аспекти оподаткування малих підприємств. 12. Системи оподаткування в Україні: вибір та можливості зміни. 	8

		<p align="center">Практичне заняття 8 «Особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій»</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність та види реєстраторів розрахункових операцій Фіскальні функції РРО / ПРРО Порядок реєстрації РРО / ПРРО Умови обов'язкового застосування РРО/ ПРРО Сутність та значення розрахункової операції при застосуванні РРО / ПРРО 			
<p>Тема 6. «Інвестиційні рішення в малому бізнесі» Лекція 7</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття і зміст інвестування Статичні і динамічні методи оцінки інвестиційних проєктів Визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів 	2	<p>Тема 6. «Інвестиційні рішення в малому бізнесі» Практичне заняття 9</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття і зміст інвестування Статичні і динамічні методи оцінки інвестиційних проєктів Визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів 	2	<p>Тема 6. «Інвестиційні рішення в малому бізнесі» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p align="center">Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття, зміст та види інвестицій у малому бізнесі. Принципи інвестиційної діяльності. Закон інвестицій. Методи оцінки інвестиційних проєктів. <p>Порядок визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів малого підприємства.</p>	8
<p>Тема 7. «Підприємницькі ризики і страхування в малому бізнесі» Лекція 8.</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність та види ризиків у малому бізнесі Функції підприємницьких ризиків, їх ідентифікація та методи управління Страхування підприємницьких ризиків 	2	<p>Тема 7. «Підприємницькі ризики і страхування в малому бізнесі» Практичне заняття 10</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність та види ризиків у малому бізнесі Функції підприємницьких ризиків, їх ідентифікація та методи управління Страхування підприємницьких ризиків 	2	<p>Тема 7. «Підприємницькі ризики і страхування в малому бізнесі» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p align="center">Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність та причини виникнення підприємницьких ризиків Види ризиків у малому бізнесі Функції підприємницьких ризиків Методи управління ризиками у малому бізнесі. <p>Необхідність, сутність та види страхування підприємницьких ризиків</p>	7
Всього	16		20		54

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. «Особливості управління фінансами малого бізнесу, вартість бізнесу та його фінансове забезпечення»					
Тема 1. «Основи фінансів малого бізнесу» Лекція 1 1. Поняття і особливості фінансів малого бізнесу 2. Державна підтримка малого бізнесу 3. Механізм фінансування малого бізнесу 4. Критерії оцінки фінансових рішень в малому бізнесі	2			Тема 1. «Основи фінансів малого бізнесу» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 6. Місце і роль малого бізнесу в розвитку економіки. 7. Майбутнє малого бізнесу в Україні. 8. Критерії оцінки ефективності малого бізнесу. 9. Вибір бізнес-ідеї. 10. Форми державної підтримки малого підприємництва.	11
Тема 2. «Оцінка вартості бізнесу» 1. Оцінка вартості бізнесу та сфери її застосування 2. Методи оцінки вартості бізнесу 3. Управління процесом створення вартості бізнесу				Тема 2. «Оцінка вартості бізнесу» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 4. Сутність, зміст та призначення оцінки вартості бізнесу та основні її види. 5. Характеристика переваг та недоліків методів оцінки вартості бізнесу. 6. Формалізація порядку оцінки бізнесу при його купівлі або продажу. Карта факторів зростання вартості бізнесу.	11
Тема 3. «Фінансове планування» Лекція 2 1. Сутність фінансового планування 2. Значення форми і види фінансових планів у малому бізнесі 3. Стратегічне та оперативне фінансове планування в малому бізнесі 4. Бізнес-план та його основні складові 5. Фінансові обґрунтування в бізнес-плані 6. Оцінка показників фінансового плану малого підприємства	2			Тема 3. «Фінансове планування» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 6. Сутність і значення фінансового планування діяльності підприємств малого бізнесу. 7. Характеристика форм і видів фінансових планів у малому бізнесі. 8. Модель бізнес-плану та характеристика його функцій. 9. Основні складові бізнес-плану та їх зміст 10. Карта фінансових обґрунтувань в бізнес-плані.	11

<p>Тема 4. «Фінансування малого бізнесу»</p> <p>1.Фінансове забезпечення підприємств малого бізнесу 2.Джерела утворення власного капіталу 3. Зовнішні джерела фінансування малого бізнесу 4. Фінансовий механізм забезпечення підприємств малого бізнесу 5.Франчайзинг як форма ведення малого бізнесу</p>		<p>Тема 4. «Фінансування малого бізнесу» Практичне заняття 5</p> <p>1.Фінансове забезпечення підприємств малого бізнесу 2.Джерела утворення власного капіталу 3. Зовнішні джерела фінансування малого бізнесу 4. Фінансовий механізм забезпечення підприємств малого бізнесу 5.Франчайзинг як форма ведення малого бізнесу</p>	2	<p>Тема 4. «Фінансування малого бізнесу» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 5. Сутність фінансового забезпечення підприємств малого бізнесу та його методи. 6. Джерела утворення власних грошових коштів підприємств малого бізнесу. 7. Організаційно-правові форми функціонування підприємств малого бізнесу та їх вплив на прийняття фінансових рішень. 8. Джерела мобілізації позикових коштів підприємствами малого бізнесу. 5. Форми державної та недержавної фінансової підтримки ведення малого бізнесу.</p>	11
Модуль 2. Теоретичні та організаційні засади соціального забезпечення					
<p>Тема 5. « Оподаткування малого бізнесу» Лекція 3</p> <p>1. Спрощена система оподаткування та умови переходу до неї. 2. Платники, ставки єдиного податку. 3. Порядок нарахування та сплати єдиного податку до бюджету 4. Перевага загальної системи у порівнянні зі спрощеною 5.Порядок оподаткування ФОП на загальній системі 6. Системи оподаткування ТОВ</p>	2	<p>Тема 5. « Оподаткування малого бізнесу» Практичне заняття 2</p> <p>1. Платники єдиного податку, об'єкти оподаткування та ставки. 2. Порядок обчислення і сплати єдиного податку. 3. Звітність по сплаті єдиного податку: структура, відповідальність. 4. Порядок оподаткування ФОП на загальній системі 5. Системи оподаткування ТОВ 6. Фіскальні функції РРО / ПРРО 7. Умови обов'язкового застосування РРО/ ПРРО 8. Сутність та значення розрахункової операції при застосуванні РРО / ПРРО</p>	2	<p>Тема 5. « Оподаткування малого бізнесу» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Сила та напрямки впливу податків на підприємницьку діяльність. 2. Характеристика видів податків, що сплачують суб'єкти малого підприємництва. 3. Податковий тягар для суб'єктів малого підприємництва та методи його визначення . 4. Еволюція спрощеної системи оподаткування в Україні. 5. Зарубіжний досвід використання спрощеної системи оподаткування. 6. Сучасні тенденції розвитку та проблемні аспекти оподаткування малих підприємств. 7. Системи оподаткування в Україні: вибір та можливості зміни.</p>	12
<p>Тема 6. «Інвестиційні рішення в малому бізнесі»</p> <p>1.Поняття і зміст інвестування 2. Статичні і динамічні методи оцінки інвестиційних проектів 3. Визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів</p>		<p>Тема 6. «Інвестиційні рішення в малому бізнесі» Практичне заняття 3</p> <p>1.Поняття і зміст інвестування 2. Статичні і динамічні методи оцінки інвестиційних проектів 3. Визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів</p>	2	<p>Тема 6. «Інвестиційні рішення в малому бізнесі» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Поняття, зміст та види інвестицій у малому бізнесі. 2. Принципи інвестиційної діяльності. Закон інвестицій. 3. Методи оцінки інвестиційних проектів. 4. Порядок визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів малого підприємства.</p>	11

<p>Тема 7. «Підприємницькі ризики і страхування в малому бізнесі»</p> <p>1. Сутність та види ризиків у малому бізнесі 2. Функції підприємницьких ризиків, їх ідентифікація та методи управління 3. Страхування підприємницьких ризиків</p>			<p>Тема 7. «Підприємницькі ризики і страхування в малому бізнесі»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <p>1. Сутність та причини виникнення підприємницьких ризиків 2. Види ризиків у малому бізнесі 3. Функції підприємницьких ризиків 4. Методи управління ризиками у малому бізнесі. 4. Необхідність, сутність та види страхування підприємницьких ризиків</p>	<p>11</p>
<p>Всього</p>	<p>6</p>		<p>6</p>	<p>78</p>

Розділ 5. Оцінювання результатів навчання

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу».

До основних видів самостійної роботи під час вивчення навчальної дисципліни слід віднести: підготовку до лекційних занять шляхом опанування окремих програмних питань, що передбачені для самостійного вивчення; підготовку до практичних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання; здійснення самоконтролю своїх знань за допомогою складання навчальних тестів або проходження тестування в дистанційному курсі з навчальної дисципліни; підготовка реферативної доповіді; підготовка до модульної контрольної роботи; додаткове опрацювання літератури, законодавчих і нормативних документів та інтернет-джерел.

До основних засобів контролю виконання видів і форм самостійної роботи відносимо: перевірка конспектів; усне опитування; перевірка виконання завдань на практичних заняттях та правильності рішення домашніх завдань; тестування; бліц-опитування; підготовку рефератів; виконання індивідуальних завдань; захист тем під час практичних занять; перевірка модульної контрольної роботи.

З метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, підвищення рівня успішності студентів, які з тих чи інших причин потребують додаткової допомоги викладача при підготовці до складання поточного чи підсумкового контролю, при виконанні індивідуальних завдань з дисципліни науково-педагогічні працівники кафедри надають студентам консультації.

Для інтенсифікації освітнього процесу при викладанні навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу» передбачено використання наступних активних методів навчання:

1. Кожна лекція для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра має проблемний характер. Для активізації пізнавальної діяльності студентів в обов'язковому порядку використовуються презентації.

2. Використання інноваційних технологій при проведенні практичних занять: тестування, застосування інтерактивних методик проведення занять, використання глобальної мережі Internet, елементів дистанційної освіти.

3. Стимулювання науково-дослідної роботи студентів шляхом підготовки рефератів та залучення їх до участі у науково-практичних конференціях.

Розподіл видів занять з дисципліни регламентується навчальним і робочим планами. Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного модульного та підсумкового контролю у формі заліку (ПМК).

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях протягом семестру і має на меті перевірку рівня підготовленості студента при виконанні конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є: відвідування лекцій, семінарських занять і активність роботи протягом семестру; результати виконання модульних контрольних робіт; підготовка та захист індивідуальних навчально-дослідних та теоретично-аналітичних завдань; участь у наукових конференціях.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу, умінь самостійно опрацьовувати наукову літературу, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.

Формами контролю є оцінювання виступів з доповідями, перевірка виконання розрахункових та творчих завдань, тестовий контроль, комп'ютерне тестування, понятійні диктанти та бліц-опитування.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» передбачено виконання двох поточних модульних робіт.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумкове оцінювання з навчальної дисципліни визначається виходячи із загальної оцінки за поточний модульний контроль (табл. 5).

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1–4): <ul style="list-style-type: none"> - відвідування занять (9 x 0,1б. = 0,9 балів); - захист домашнього завдання (5 x 2б. = 10 балів); - обговорення дискусійного матеріалу (9 x 0,5б. = 4,5 балів); - виконання навчальних завдань (10 x 0,5б. = 5 балів); - тестування (4 x 10 x 0,4б. = 16 балів); - доповнення на занятті (4 x 0,15 бали = 0,6 балів) - підготовка доповіді (реферату) та їх обговорення (3 бали); - поточна модульна робота (10 балів) 	50
Модуль 2 (теми 5–7): <ul style="list-style-type: none"> - відвідування занять (9 x 0,1б. = 0,9 балів); - захист домашнього завдання (5 x 2б. = 10 балів); - обговорення дискусійного матеріалу (9 x 0,5б. = 4,5 балів); - виконання навчальних завдань (10 x 0,5б. = 5 балів); - тестування (4 x 10 x 0,4б. = 16 балів); - доповнення на занятті (4 x 0,15 бали = 0,6 балів) - підготовка доповіді (реферату) та їх обговорення (3 бали); - поточна модульна робота (10 балів) 	50
Разом	100

Студент, який за результатами вивчення дисципліни набрав 34 бала і менше, вивчає дисципліну повторно за додатковою оплатою.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали – коефіцієнт мотивації (до 10 % від загальної підсумкової оцінки). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою навчальною програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри фінансів та банківської справи враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання до національної шкали та шкали ECTS здійснюється у такому порядку (табл. 6).

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні джерела

1. Бердинець М. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі [текст] навч. посіб. / М. Д. Бердинець, А. В. Сурженко. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 352 с.
2. Організація виробничої та маркетингової діяльності малого і середнього бізнесу : монографія / за наук. ред. д.е.н., професора, академіка АЕНУ К. С. Жадька. – Дніпро : УМСФ, 2019. – 224 с.
3. Лекції з дисципліни Економіка малого бізнесу: для студентів ступеня «бакалавр» / О.В. Роженько; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємництва і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 234 с.
4. Фастовець А. А. Фінанси малого бізнесу : навч. посібник / А. А. Фастовець, І. В. Фисун. – Київ : Кондор, 2013. – 302 с.
5. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 440 с.
6. Фінанси підприємств : практикум : навчальний посібник / Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Боярко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2015 – 285 с.
7. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб. / Н. Г. Пігуль, О. В. Дейнека, Н. А. Дехтяр, О. В. Люта. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 337 с.
8. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / за заг. ред. І. О. Школьник [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.] – Київ : Центр навчальної літератури, 2016. – 368 с.

Додаткові джерела

9. Колесникова Л. А, Малый и средний бизнес: эволюция понятий и проблема определений / Колесникова Л. А., Колесников А.Н. // Вопросы экономики. – 2016. – № 7. – С. 24-35.
10. Вовк В. М. Особливості аналізу фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] / В. М. Вовк, Ю. О. Кирдей // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2018. - Вип. 3. - С. 39-49.
11. Івасечко Т. В. Міжнародний досвід фінансово-кредитної підтримки розвитку малих підприємств [Електронний ресурс] / Т. В. Івасечко, О. В. Новікова // Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури. - 2018. - № 3. - С. 144-148.
12. Прокопенко Н. С. Проблеми фінансового забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні / Н. С. Прокопенко, М. О. Скорик // Економіка і управління. - 2017. - № 3. - С. 109-114.
13. Пантелєєва Н. М. Розвиток малого та середнього підприємництва в Україні: тренди та інновації фінансування] / Н. М. Пантелєєва, К. О. Пантелєєва, М. А. Чмир // Фінансовий простір. - 2019. - № 1. - С. 117-129.
14. Гриценко Л. Л. Методи і методики аналізу фінансового стану: особливості використання для малих підприємств / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, К. Ю. Шамкало // Вісник Університету банківської справи. - 2019. - № 2-3. - С. 108–115.
15. Різник В. В. Фінансовий механізм інноваційної діяльності малих підприємств / В. В. Різник, О. В. Калмиков // Економічний вісник університету. - 2020. - Вип. 44. - С. 195-202.

Нормативно-правові акти

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс] : від 8 лип. 2010 р. №436-IV із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. – Назва з екрана.
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. – Назва з екрана.
3. Про акціонерні товариства [Електронний ресурс] : Закон України від 17 вер. 2008 р. № 514-VI із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>. – Назва з екрана.
4. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради

- України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>. – Назва з екрана.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16 липн. 1999 р. № 996-XIV із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Назва з екрана.
6. Кодекс України з процедур банкрутства [Електронний ресурс] : Законодавство України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>. – Назва з екрана.
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби і у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні: Закон України від 04.07.2013 р. № 404-VII із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/404-18>.
8. Про господарські товариства [Електронний ресурс] : Закон України від 19 вересня 1991р. № 1576-XII із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
9. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з похідними фінансовими інструментами в банках України [Електронний ресурс] : Постанова Правління Національного банку України від 31 серпня 2007р. № 309 із змінами та доповненнями / Національний банк України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-18#Text>
10. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс] : Постанова Національного банку України від 21 січня 2004р. № 22 із змінами та доповненнями / Національний банк України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73 : із змінами та доповненнями / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013р. № 628 із змінами та доповненнями / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.
13. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 29 "Фінансова звітність за сегментами" [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 19 травня 2005 р. № 412 із змінами та доповненнями / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05>
14. Про затвердження Положення про порядок реєстрації змін до правил фондової біржі щодо запровадження в обіг на фондовій біржі деривативів [Електронний ресурс] : Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України від 04 серпня 2009р. № 884 із змінами та доповненнями – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0818-09>
15. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII із змінами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. – Назва з екрана.
16. Про інститути спільного інвестування [Електронний ресурс]: Закон України від 5 липня 2012 року № 5080-VI із змінами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>. – Назва з екрана.
17. Про іпотечні облигації [Електронний ресурс]: Закон України від 22 грудня 2005 року № 3273-IV із змінами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3273-15/page>. – Назва з екрана.
18. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV із змінами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=679-14>. – Назва з екрана.
19. Про недержавне пенсійне забезпечення [Електронний ресурс] : Закон України від 09 лип.

2003 р. № 1057-ХІІ із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>. – Назва з екрана.

20. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 05 квітня 2001 року № 2346-ІІІ із змінами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>. – Назва з екрана.

21. Про страхування [Електронний ресурс] : Закон України від 07 бер. 1996 р. № 85/96-ВР із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

22. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-ІV із змінами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – Назва з екрана.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MSWord, MSExcel, MSAccess, MSPowerPoint), MSFrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.